

"ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Kon. Goedgekeurd d.d. 22 februari 1952

GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

Secretariaat:

Bazarstraat 33 Den Haag Tel. 639871

Circa no. 468271 t.m.v. de Penningm. der "ODV", DEN HAAG

Zondaggroep I,
16 december 1962.

Goedenmorgen, vrienden.

We moeten dan op deze stormachtige zondag weer zoeken naar het begrip wijding. En dan dringt zich onwillekeurig een vergelijking op. Ik weet niet, of het u is opgevallen, maar als ik zo die storm zie, dan heb ik het idee, dat hij aan de ene kant behoorlijk fel over uw land trekt maar dat hij aan de andere kant eigenlijk een hele hoop morse en kapotte dingen eenvoudig afbreekt. Hij houdt ook een klein beetje schoonmaak.

Als u in een hevige storm door het bos loopt, misschien doet u dat wel eens een keer - dan is het daar zelfs gevaarlijk. Al het dode hout breekt weg. Zieke bomen worden omgewaaid en ontworteld. Bomen, die niet vast staan worden omgegooid en als je na zo'n storm door een bos loopt, kun je zeggen: "Eh, alles, wat gezond en sterk is, is blijven staan."

Wanneer ik de wereld op het ogenblik bezie, dan zijn er ook allereerst stormen aan de gang. Stormen op geestelijk terrein, stormen op materiëel, economische, politiek en religieus terrein, overal. En al die stormen bij elkaar hebben op het ogenblik al een hele hoop dingen gebroken. Laten we eens kijken: wat is er in de laatste tijd al zo gebroken?

Een hele hoop godsdienstige opvattingen worden op het ogenblik gebroken. De vroegere dogmatische opvattingen van sterkte, van zekerheid heeft plaats gemaakt voor een zoeken naar een nieuw begrip, een nieuwe vrijheid, een nieuw denken, een nieuwe zekerheid. Ja, ik zeg nu "naar een nieuwe zekerheid", maar is dat eigenlijk wel waar? Ik weet het niet eens. Ik geloof eerder, dat de mens zoekt naar een nieuw geloof, een waar geloof. Een geloof, waarin je weer kunt leven. Iets dat niet meer de lege schil is, de lege formule, maar iets dat ook van binnen leeft.

En als ik zo de politiek bekijk, dan ontdek ik ook de vreemdste en de eigenaardigste dingen. Ja, u weet het, we volgen zo'n klein beetje de gebeurtenissen op de wereld. Daar hebben we b.v. de kwestie Rusland. Als je het communisme bekijkt en je ziet, hoe dit zich heeft ontwikkeld, dan kom je tot de ontstellende ontdekking - tenminste ik kan me voorstellen dat het voor een communist ontstellend is; voor mij is het nu niet zo ontstellend - dat b.v. Chroesjtsjof nationalistisch denkt; iets, dat voor een communist, voor een Leninist of voor een Marxist eigenlijk niet aanvaardbaar is. Men gaat heel rustig uit van ons land, onze natie.

Als ik ga kijken naar b.v. het breken van het kolonialisme, dan mogen we zeggen dat het heel jammer is van Nieuw-Guinea, van het onrecht van Ambon en alles wat erbij hoort, de ellende in Kongo en Tanganyika enz. Maar ook hier ontdekken we de grote behoefte van de mensen om iets te vernieuwen, om iets nieuws te vinden. Zelfs de politieke partijen doen dat op het ogenblik. Al die oude heren, die het zo goed wisten,

worden zo langzamerhand uitgeschakeld. De jongeren nemen het eenvoudig niet meer dat het oude voortgaat. Liever iets nieuws; iets dat ze nog nooit hebben geprobeerd, dat niet zeker is en waarin een hele hoop veranderingen en misschien zelfs misvattingen kunnen optreden en ellende uit voortkomen. Liever fouten maken dan voortgaan op dat oude uitgesletten pad, waarop de mens niet verderkomt.

Als zo'n storm dan over de wereld trekt, moet dat zijn reden hebben. Je ziet het natuurlijk steeds weer. De mensheid vernieuwt zich om de zoveel tijd, meestal om de 300 jaar ongeveer. Maar deze vernieuwingsperiode, die op het ogenblik aan de gang is, blijkt zover te gaan, dat ze eigenlijk alles aantast. De sociale mens wordt aangetast, de sociale verhoudingen veranderen op het ogenblik zo ontstellend snel, dat niemand meer kan zeggen waar het naar toe gaat. De handelsrelaties, de valuta enz. veranderen ontzettend snel. De feitelijkewaardeverminderingen lopen zo ontzettend op, dat niemand er eigenlijk meer oog op kan houden. Het is net, of alles wat men heeft gedaan na de eerste wereldoorlog op het ogenblik te wankelen staat; en wat daarvoor was, nu ja, dat was al bijna afgebroken.

En kijk ik dan eens naar de kracht, die op het ogenblik werkzaam is en naar de geestelijke invloeden, die misschien nog minder merkbaar zijn, dan krijg ik werkelijk het idee, dat er over de aarde op het ogenblik een orkaan wegbruist. Een orkaan, die goed is. De wereld was zo'n beetje gehuld in een soort geestelijke smog. De dampen van het streven waren neergeslagen in het roet van het materialisme. Er was geen zekerheid meer, niets meer. Men had de geest eigenlijk helemaal afgesneden van de materie en men had God gemaakt tot een speciale attractie voor zon- en feestdagen. Kortom, er was geen uitzicht meer; en in die uitzichtloze wereld treden dan alle krachten op, waarvan we inderdaad een gezond worden kunnen verwachten.

O, natuurlijk, het gaat niet zonder een schijn van chaos. Maar hoe gaat dat met een storm in het woud? Bomen vallen om, takken worden afgebruist, soms worden hele delen van een bos ontworteld. Maar alles, wat daar ligt, wat daar kapot is, dat wordt verteerd, dat wordt de vruchtbaarheid voor het sterke, het gezonde; het nieuwe woud van morgen.

En zo gaat dat met de mensen. Wat op het ogenblik valt aan conventies, aan gebruiken, aan opvattingen, aan zekerheden, ach, het wordt allemaal verteerd en het wordt weer allemaal opgenomen in de mensheid. Wat eruit voortkomt, is de kracht van morgen. En wat ons natuurlijk het meest interesseert: het geestelijk element (dus de gedachten van de mens tegenover zijn God, tegenover de cosmos, de nieuwe opvattingen van harmonie en van recht, die zich hier nu ontwikkelen) zie ik wel heel sterk in verband met in de eerste plaats Aquarius, maar in de tweede plaats ook wel met alles, wat de nieuwe wereldleraar op het ogenblik al heeft gedaan. (Als ik u verveel, moogt u het zeggen. En als er geen wijding in zit, dan vertelt u het me ook rustig. Maar we zitten hier zo gezellig onder elkaar te praten en we hebben toch helemaal geen behoefte - dat neem ik tenminste aan - aan de kansel-galm.)

Ja, nu ben ik al een tijdje over, maar ik moet ook eerlijk zeggen dat ik nooit begrepen heb, waarom een mens, die over God spreekt, over Hem moet spreken op een bijzondere toon; vooral als die toon het midden houdt tussen een misthoorn en een geit.

Onze nieuwe wereldleraar dan, als je merkt hoe hij eigenlijk optreedt. Dat is niet meer het beeld, dat men heeft van de profeet, van de gezondene. Het is gewoon een mens. Een mens met een grote wijsheid. Hij heeft de moed om met de ingenieur te spreken in formules en met de gewone mensen in de termen van alle dag. Zoals Jezus in zijn tijd de gelijkenis heeft gebruikt, zo gebruikt de nieuwe Leraar de gelijkenissen van deze dagen om deze tijd voor te bereiden. En dat betekent heel vaak, dat je geestelijke waarden en marktprijzen met elkaar moet vergelijken. Zijn denken en

werken confronteert ons met de werkelijkheid. Niet met wat de mens zou willen, niet met wat een mens vindt dat bij een eredienst en bij God past maar de nuchtere feiten van vandaag. De nuchtere, eenvoudige relatie tussen het Hogere en de stofmens met al zijn zorgen en problemen. Ik zou me vandaag nog even daarmee willen bezighouden. Ik hoop, dat u me daarin kunt volgen.

Wanneer wij zien wat tegenwoordig is ontstaan, doordat men de werkelijkheid en de mensen-werkelijkheid (dus de geestelijke werkelijkheid en uw stoffelijke werkelijkheid) als van elkaar gescheiden heeft beschouwd en heeft geprobeerd ze van elkaar onafhankelijk te maken, dan ontdekt men de meest idiote dingen. Ik zal u een voorbeeld geven uit het stoffelijk leven.

De gulden van vandaag heeft - vergeleken met de gulden van 1939 (en die was ook al niet meer alles waard) - de koopkracht van ongeveer 3 dubbeltjes. De goudprijs is zodanig gestegen dat een goudstuk van 10 gulden op het ogenblik f 50.- of meer waard is. En toch denkt iedereen, dat de zaak nog normaal loopt. Want, zegt men, wij hebben met ons geld een binding met de valuta aangegaan en dat geld blijft wat het is. En daar maken ze de grote fout. Je kunt niet iets aan een andere waardemeter verbinden en dan verwachten, dat het gelijk blijft. Op het ogenblik dat men besluit om b.v. de Nederlandse valuta aan de dollar te koppelen, is men volledig afhankelijk van alles wat er in Amerika gebeurt. Wat die dollar doet, moeten wij in Nederland ook doen.

En zo gaat het ook, als je het over God hebt. Kijk eens, God is een werkelijkheid. God is de gouden valuta van de geest, laat ik het zo maar zeggen. Zolang je je aan God houdt boven alles, heb je dus een vaste geestelijke valuta, je hebt een vaste maatstaf, een vaste waarde. Die waarde omvat alles: geest en stof. Die omvat je eigen innerlijk beleven, je gevoel voor recht, de innerlijke zekerheid die je hebt; die dicteert je gedrag, die geeft je levensvreugde en alles op een vaste basis.

Nu ga je zeggen: Nou ja goed, God dat is iets, waarvoor we natuurlijk aandacht moeten hebben, zoals goud. Goud ligt in de kluis en God ligt op de achtergrond van ons sociaal bewustzijn. Maar we moeten in de eerste plaats rekening houden met de behoefte van de massa. We moeten onze sociale opvattingen niet meer koppelen aan God of aan de goddelijke rechtvaardigheid, de goddelijke liefde of de goddelijke schoonheid. Neen, we moeten onze geestelijke valuta nu eens koppelen aan de behoeften van Jan, Piet en Klaas. Maar ja, als Jan nu niet deugt en Piet is niet wijs en Klaas is niet gezond, wat blijft er dan over van je geestelijke waarden?

Zie je, dat is nu juist het springende punt. En daarom is de geestelijke storm, die over de wereld heen raast en die nog wel een paar jaar blijft doorrazen, wat meer of wat minder, iets fantastisch moois. Want wij zijn altijd weer geneigd - en zeker wanneer we in de stof leven - om te zeggen, dat God voor ons alleen mag bestaan naar ons concept. Wanneer wij iets goed vinden, dan wil God dat. En al wil God duizend keer iets en doet Hij duizend keer iets en wij vinden het niet goed, nou dan is het van de duivel. Dat kan niet anders, het is van de concurrentie. En dat idee moeten we kwijt.

We moeten weer terug naar een God, Die we beleven en Die alle dingen decreeteert, Die in alle dingen heerst. Niet als een dictator met ergens een pausje, een partij of iets dergelijks, die dan wel even zal zorgen dat niemand kan zondigen. Een vriend van mij zei dat zo aardig: "Kijk eens, er zijn mensen, die denken dat je God het best dient door het anderen onmogelijk te maken te zondigen. Maar aangezien er altijd wel iemand is, die iets zondig acht, mag je op den duur niets meer; en dan leef je niet meer, dan ben je dood. Het leven op zichzelf is al zondig. De geboorte is zondig. Ja, wat blijft er dan nog van de mensheid over?"

Dus, vrienden, we moeten terug - ik zou haast zeggen - naar de natuur. Zonder nu direct een geestelijke Jean Jacques Rousseau te willen zijn zou ik zeggen: Je moet terug naar de feiten. De feiten, die in deze dagen

steeds meer zullen tellen. En die feiten zijn in de eerste plaats wel:
- Alles, wat uit God is geschapen - stof en geest - is gelijkwaardig.
- Zeker, de stof is vergankelijk en de geest is voor ons blijvend, omdat wij
niet kunnen rekenen met het bewustzijn. Maar Gods scheppende kracht en scheppende wil
leeft in de materie net zo goed voort. Er is geen energie, die teloor
gaat. Alles blijft bestaan. Zo goed als de geest blijft bestaan met haar
bewustzijn, zo goed als de ziel langzaam maar zeker opgaat in het Godde-
lijke, zo zal alle materie ook in feite blijven bestaan. Laten we dat niet
vergeten. Daarom mogen wij van onze kant geen verschil maken tussen stof
en geest. We kunnen niet zeggen, dat iets goed is voor de geest, als het
verkeerd is voor de stof, of omgekeerd. Ons concept van God is ten slotte
maar een concept - want wie kan de Almachtige begrijpen? - dat moet zijn
gebaseerd op alle waarden, die in de sferen, in ons leven en in onze we-
reld bestaan.

Dan zie ik het zo; en nu moet ik persoonlijk spreken, want iedere mens
heeft een ander concept van God, een ander idee van werkelijkheid en leven
en eigenlijk ook iedere geest, al delen we soms een wereld gezamenlijk:
- God leeft in alle dingen. In alle dingen moet ik God aanvaarden.
- God heeft niets geschapen, opdat het terzijde wordt gelegd, opdat het on-
bruikbaar wordt gemaakt, opdat het wordt verworpen. Het is dus niet een
vraag van aanvaarden en verwerpen, die ons en ons bestaan mag regeren,
het is slechts de kwestie van de manier, waarop wij beleven, waarop wij
aanvaarden, die voor ons het al of niet contact hebben met het Goddelijke
inhoudt.

Wanneer ik spreek over de goddelijke liefde, over de liefde die Jezus
heeft gekoesterd voor de mensen, toen hij naar het kruis ging, wanneer ik
spreek over de liefde van al die Meesters en ingewijden; die op aarde rond-
gaan - al zouden ze eigen/in veel gelukkiger werelden kunnen leven - dan
mag ik die niet zien als een abstracte liefde. Liefde houdt een zekere
mate van bezit in. Ik weet niet, of u het heeft gemerkt; het is een geven
en een nemen, het is een uitwisseling, het is een je persoonlijkheid a.h.w.
mengen met die van een ander. -lijk

Als Jezus de mensheid liefheeft, dan kan hij niet alleen maar de men-
selijke zieltjes wassen en redden; dan moet hij ook de mens met de stof
aanvaarden. Dan leeft hij net zo goed in de liefde van een jongen en een
meisje, die voor het eerst het wonder van de voortplanting beginnen te
ontdekken als in de liefde van een mens, die zijn leven offert voor de ar-
men of zich opoffert voor de verpleging van melaatsen. Die liefde is al-
omvattend; zij leeft in alle dingen. En op het ogenblik, dat wij een deel
van de liefde en van haar uitingen verwerpen, verwerpen wij in feite dus
Jezus.

Wij kunnen zeggen, dat God Zich manifesteert; en dat de duivel natuur-
lijk heel veel kwaad doet. Maar op het ogenblik, dat wij iets, dat nog met
liefde te maken heeft - onverschillig op welk niveau - duivels durven
noemen, verwerpen we God.

We spreken over schoonheid; en ze zeggen dat God de eeuwige schoon-
heid en de volmaaktheid is. Die volmaaktheid moet dan in alle dingen be-
staan. Op het ogenblik dat ik een mens, een insect, een slang, een plant,
een landschap of wat dan ook ga verwerpen, omdat het niet mooi is, ga ik
mijn oordeel stellen boven de kracht van de Schepper, boven de schoonheid,
die Hij heeft geschapen. En in dit verwerpen, in dit oordeel, verwerp ik
niet een deel van de schepping, maar ik verwerp God. Op het ogenblik dat
ik een verschil ga maken tussen b.v. mens en mens of tussen dieren: dit
is mijn hond en daar houd ik van; alle andere honden zijn maar kribbebijters,
die konden ze beter naar het asiel brengen, verwerp ik niet alleen maar
honden of in een ander geval b.v. mensen, neen, dan verwerp ik God.

In deze dagen moet dat begrip van verwerpen er eens een beetje uit-
gaan. Wij moeten weer zoeken naar de goddelijke waarheid. En de goddelijke

waarheid is wel in de eerste plaats de perfecte harmonie.

U weet, hoe de Griekse filosofen zich dat voorstelden: Een harmonie van sferen. Een melodie van klanken in de kristallijne stolpen der sterren geboren. Een cosmische harmonie is niet volledig, wanneer je een menselijke stem eraan onthoudt. Wij kunnen niet de harmonie erkennen met het ene en gelijktijdig het andere verwerpen. En wij kunnen vooral niet een deel van onszelf gaan verwerpen.

Wanneer wij als geest of als mens zouden beginnen te zeggen: "Ja, maar dat deel van mezelf kan ik niet aanvaarden," dan verwerpen we God, dan verwerpen wij de harmonie, die voor ons mogelijk is, het leven dat voor ons mogelijk is, de kracht die voor ons mogelijk is. Dan verminken we onszelf. Sommige mensen en wat dat betreft ook geesten, doen me denken aan iemand die zegt: "Ik heb last van mijn eksterogen, dus hak ik m'n been af." En dan zijn er nog een hele hoop die zeggen: "Ja, maar dat staat toch in de Bijbel! "Indien uw oog u hindert, ruk het uit." Maar ze hebben zich de consequenties ervan nooit gerealiseerd. Als iedereen, die door zijn oog wordt gehinderd of afgeleid (zoals b.v. een asceet, die daar ineens een karavaan met mooie dames voorbij ziet komen, door zijn oog wordt afgeleid) hem eruit trekt en weggooit, is dat dan redelijk? Neen, je rukt je oogappel niet uit, omdat ze je hindert. Je beheerst je oog. Je gebruikt je oog en je beseft dat wat dat oog je geeft aan beelden, aan impressies deel is van je leven; m.a.w. laat je niet hinderen door wat je oog ziet. Maar daarover hebben ze niet nagedacht. Ze zijn wat dat betreft zo echt van een soort slagersmentaliteit: het hindert ons, haal de zaag erbij, zaag door, hak af, werp weg.

Zou God dat doen? Misschien dat ik hier eventjes mag grabbelen in de rijkdom van beelden en ideeën, die onze nieuwe wereldleraar ons toch ook heeft gebracht.

Wanneer ik verwerp, erken ik de waarde niet van hetgeen ik verwerp. Indien ik iets in mijzelf verwerp, erken ik de waarde niet, die de Schep- per Zelve aan mijn wezen heeft toegekend, want alle dingen hebben hun tijd, hun zin en hun bestemming en in mij ken ik deze. Zo ik dus verwerp, verwerp ik niet datgene, wat ik zeg te verwerpen, doch mijzelf, de disharmonie in mijzelf, het onbegrip in mijzelf voor de kracht, de waarheid en het licht, die in mij leven.

Dat klinkt natuurlijk erg mooi, maar de consequentie ervan? Ja, we zijn hier toch onder volwassenen. Laten we de beelden eens heel zuiver stellen.

Er zijn mensen, die lichamelijk een bepaalde drang hebben en die zien als iets demonisch, iets slechts. Maar zou dit als iets slechts geboren kunnen zijn? Zou dat werkelijk iets slechts zijn in jezelf? Dat kan niet. Wanneer je er echter iets slechts van maakt, wordt je hele leven door datgene, wat je zegt te verwerpen, beheerst. Dan kun je geestelijk dus niet verder komen en is elke harmonie met God onmogelijk gemaakt.

Er zijn mensen, die in een klooster gaan. In dat klooster leven ze in de kuisheid der zinnen en in voortdurende strijd met de onkuisheid hunner gedachtenbeelden. Zijn die mensen geen dwazen? Wanneer ze in deze zin willen offeren, omdat b.v. Paulus, die ook last van die dingen had en het met zichzelf niet eens kon worden, zei: "Het is goed te huwen, maar het is beter geen vrouw te bekennen" (nou ja, de man moet een misanthroop zijn geweest, wat dat betreft), laten ze dan niet beginnen te zeggen dat deze dingen zondig zijn. Laten ze beginnen met die dingen in zichzelf te erkennen en ze niet te onderdrukken. Dan is er misschien een mogelijkheid, dat ze een harmonie vinden, waarbij - al gebeurt dat maar moeilijk - iets daarvan wordt gesublimeerd en wordt beleefd op een ander niveau. Maar zolang je die dingen blijft zien als zondig, als niet juist, weet je wat je dan krijgt? Dan krijg je een geestelijke zelfkwellling, die in de gebruiken van sommige kloosters wordt weerkaatst.

Wanneer je zo de kloosters hebt (en dan moogt u een mannenklooster of een vrouwenklooster nemen, dat blijft precies hetzelfde); dan zijn er van die nachten dat je, wanneer je zo eens luistert niets anders hoort dan het neerkomen van allerhand geseltjes. Ze kastijden dan hun lichaam, omdat ze dat lichaam iets ontzeggen; en dat noemen ze dan een offer, iets goeds.

Wanneer u, dames, rozen krijgt voor uw verjaardag of voor een ander feest, of wat de heren betreft, als u nu eens heerlijke sigaren krijgt, gaat u dan ook zeggen: "Ja, maar dat is nu wel een mooie gave en het is goed dat je het geeft, maar ik moet zorgen dat ik het beheers" en gaat dan van die rozen elk blaadje aftrekken; en gaat u die sigaren verkrummelen, totdat het tabak is? Is dat logisch? Toch doet de mens dat.

God geeft de mens wijsheid. En denkt u nu niet, dat wijsheid identiek is met kennis. Dat maken ze u wel wijs, maar u moet wijzer zijn en u dat niet laten wijsmaken. Want juist degenen, die denken dat ze ontzettend veel weten, zijn over het algemeen onwetend, omdat ze hun kennis stellen in de plaats van de innerlijke bewustwording, van leven, van krachten en van noodzaken.

Je begrijpt vanzelf, dat er ergens een filosofische achtergrond is voor het leven, dat er ergens iets meer is; en dat méér ga je zoeken in het leven rond je, in anderen. Je begrijpt het, tenzij je het niet wilt begrijpen. Je erkent het, tenzij je het niet wilt erkennen.

God geeft wijsheid. Die wijsheid kan nooit een kwestie zijn van alleen maar mooie dingen. Dames, wijsheid betekent, dat je ook in een spin God kunt zien, al is zij nog zo griezelig.

Wijsheid is, dat je kunt begrijpen, hoe een muis leeft, ook al vind je het een ding, waarvoor je liever op tafel klimt. Het betekent, dat een storm, een kokende zee, die voor de mensen en hun ondernemingen gevaarlijk is, evengoed als schoonheid, als leven, als kracht wordt ervaren als het gladde, kalme zeetje, waarop kinderen met een rubberbootje kunnen spelevaren. Men moet de werkelijkheid zien; en de werkelijkheid is nooit in stukken te hakken.

Deze dagen vragen geen theorie maar praktijk. Deze vragen niet 't onderscheid tussen fractie A en fractie B, in jezelf of in de maatschappij of elders. Het vraagt het begrip van eenheid, van samenwerking.

Deze dagen vragen niet meer een God, Die ver weg staat, maar een God, Die spreekt in elke handeling, in elke daad. Een God, Die spreekt uit al wat rond je klinkt: van het tikken van een klok en het tjilpen van een vogel tot misschien het rollen van de donder en het voorbij bruisen van het verkeer.

God is in alle dingen. Die God in alle dingen erkennen en de relatie met God in al die dingen ervaren, in alle dingen iets zien van het eeuwige aspect dat erachter is verborgen, dat is wijsheid. God geeft ons die mogelijkheid. Moeten we dan als mensen, als geesten ons beroepen op onze beschaving, onze bereikte inzichten in wetenschap? Laat me u één ding zeggen: Er zijn op het ogenblik inboorlingen-stammen, waarvan men zegt dat ze nog in het steentijdperk leven, maar wat wijsheid betreft staan ze soms veel hoger dan de erkende filosofen van de beschaafde wereld. En waarom? Omdat zij de relaties erkennen, die er bestaan. Niet het geconstrueerde gedachtenbeeld maar de waarheid. De waarheid, voor hen de vlucht van de vogel en de groei van het gras Gods taal worden, waarbij voor hen dus de mens zelf met zijn eigenschappen een magisch geheel is geworden en - we mogen erom lachen - waarbij de ziekte een demon is (wat natuurlijk bijgeloof is), maar wat voor hen de juiste bepaling, qualitate qua, is van de betekenis. Als u griep krijgt, dan mag het een griepje zijn. Maar is het niet als een demon, die u bezit? Is het niet iets, dat uw wezen vreemd is, dat u verandert? Is het dan zo gek om te zeggen, dat het een demon is? Ook al ban je hem misschien uit met meer radicale middelen (ze zijn nog niet uit-

gevonden, maar laten we aannemen dat ze er zijn) dan de tovenaars, die daar de een of andere ziekte met zang en dans bezweert?

Wie van u zegt niet stil voor zich heen, dat er toch nog wel wonderen gebeuren? Dat er miraculeuze genezingen zijn? Daar wordt geen verschil gemaakt tussen stof en geest. De kracht, die in de geest ontstaat, dringt door in de stof en geneest. Dat kan, maar men gebruikt het niet.

Al die dingen, al die verschillen en al die eigenwaan worden weggevaaid door de geestelijke storm, die op het ogenblik over de wereld trekt en langzaam - het zal nog een hele tijd duren - worden ze afgebroken om te dienen als voedingsbodem voor een nieuwe mensheid en een nieuwe wereld. Maar het gebeurt. En in dit alles spreekt - en dat kan voor mij niet anders - God, de bron van alle dingen; datgene, wat de perfecte unie, om niet te zeggen de Mystieke Unie van alle dingen is.

Ze hebben in de middeleeuwen heel veel aardige beelden gehad, waarmee ze b.v. de procedure van inwijding omschreven. Die inwijding werd ten slotte toch ook gezien als een gang naar God via de verschillende geheimen. Nu is er één bij (er zijn er onder u wel, die zeker die voorstelling kennen), welke ze noemen: de grot der wijsheid.

Je staat in een grot voor een poort. Door die poort gaan betekent op zichzelf: alles achter je laten. Dan rijst daar een eindeloze trap op; je weet niet waar ze eindigt. Maar ergens heel in de verte is een lichtje, als de zon: dat is de perfecte waarheid.

Nu denken de mensen misschien dat je één keer door de poort gaat, maar in feite is elke trede, die je opgaat, opnieuw een achter je laten van onwerkelijkheid.

Inwijding, ach, dat is eigenlijk het in jezelf aanvaarden van de dood der onwaarheden, waarop je zo verliefd bent. De onwaarheden, waarmee je jezelf meer acht dan een ander. Het is het doordringen in de kern van je eigen wezen en van God.

Dat beeld zou je kunnen toepassen op deze dagen. Ternauwernood heb je één schrede voorwaarts gedaan en een aantal geliefkoosde stellingen achter je gelaten, of prompt is daar alweer het nieuwe probleem. Morgen voor de astronomen misschien het probleem Venus, zodat ze moeten zeggen: "We hebben toch eigenlijk een klein tikje ongelijk gehad zo hier en daar. En overmorgen is het misschien het probleem van de atoombom en de stralingen en wat daaruit voortkomt. En daarna, wie weet, dan is het misschien plotseling het begrip van de dood, dat moet worden herzien; en ook dat probleem wordt op het ogenblik niet als een zuiver materiëel iets maar ook als een geestelijk iets onder de aandacht gebracht van de experimenterenden.

Je gaat verder, stap na stap; en je laat steeds meer achter je. Het oude moet breken en het wil niet breken, daarom moet er het geweld zijn: de storm, die dus kan worden beschouwd als een soort stofzuiger, als een soort opruimingsdienst, waarmee het nutteloze wordt weggenomen.

En wanneer u nu in deze wereld staat en de stormen van deze wereld zouden u benauwen, u zou er bang voor zijn, dan moet u maar zo denken: Wanneer ik beseft dat alles, wat ik ben, een eenheid is, dat deze eenheid nooit werkelijk kan worden verstoord, waardoor dan ook, door geen dood en door niets, wanneer ik die eenheid beseft als mijn band met God en met de waarheid, dan kan me niets gebeuren. Ik kan van vorm veranderen, ik kan in een andere wereld of misschien ergens in het licht leven, ik kan nieuwe taken vinden (er zijn er misschien bij, die me op het ogenblik niet zouden aantrekken), het is allemaal deel van die waarheid, van mijn wezen, van mijn leven. Wat kan me dan gebeuren?

Alles wat mors is, wat dood is, wat niet leeft in mij en rond mij, dat gaat vallen. Maar waarom zou ik treuren om datgene, wat mors is, wat verteerd is? Zou een boom erover treuren, wanneer een dode tak eruit wordt gebroken, in de wetenschap dat juist daardoor weer beter blad en voller

vrucht gedragen kan worden? Als een boom zou kunnen denken, zou hij tegen de wind zeggen: "Dank je, dat je me schoon maakt."

Zou de mens en wat dat betreft zouden wij in de geest - want wij hebben ook zo hier en daar met veranderingen te maken - eigenlijk niet moeten zeggen: "God, we zijn dankbaar, dat U het dode hout in ons wegbreekt, opdat het levende hout in ons, het sterke in ons kan uitgroeien."

Nu zullen er misschien heel veel mensen zijn, die zeggen: "Ja, het is goed. Het is hetzelfde gezemel, hetzelfde gezanik van altijd." Want het is soms prettiger om een mooie poëtische declamatie te horen, dat geeft zo'n heerlijk gevoel van wijding. En je kunt het zo lekker uitleggen, zoals je zelf wilt; of desnoods het Heilige Woord en de Heilige Schrift laten spreken in de tale Kanaäns. Dan behoeft je tenminste niet te denken, dat het iets doodgewoons is wat in jou leeft.

Maar er is slechts één werkelijkheid en dat is: God in alle dingen. Er is voor ons maar één werkelijkheid en harmonie; niet op het ene punt wèl en op het andere niet.. Eén harmonie, geboren uit de volledige aanvaarding van onszelf, onze wereld en onze God, waarin wij waarlijk kunnen leven en de ware harmonie, de ware eenheid van het bestaan vinden.

Er zijn ook nog heel veel mensen, die zeggen: "Waarom praat je altijd over God? Er zijn een hele hoop mensen, die ongedurig worden, als je over God praat, heeft u dat wel eens opgemerkt? Dan zeggen ze: "God, God wat moet ik met God?" Wat moet je met God? Je zou ook kunnen vragen: Wat moet God met jou? als je zo denkt. Kunnen wij - ik vraag het me nu maar af - werkelijk, wanneer we zoals u stofgebonden op aarde moeten leven - gelukkig zijn? Kunnen wij werkelijk vrede hebben? Heeft ons leven zin en betekenis, wanneer we niet geloven in een voortbestaan, een eeuwig leven? Dan is toch alles zinloos. En wanneer je nu weet, dat dat voortbestaan er is, wanneer je het bewijs krijgt (en dat gebeurt iedere mens, die er ernstig naar zoekt; die krijgt niet alleen de stellingen, zoals wij die kunnen geven, die krijgt voor zich het persoonlijk bewijs, dan kun je er toch ook geen vrede mee hebben om maar een eeuwigheid van nutteloos voortbestaan aan te nemen; dan moet dat ook weer een doel en zin hebben. Doel en zin moeten liggen in het Eeuwige. En waarom dan niet in God?

Het zou misschien beter zijn, als de mensen zich niet afvroegen, wat de eisen zijn van de verschillende partijen voor het onderwijs, maar zich gewoon afvroegen, wat - gezien de God en het voortbestaan, waarin ze geloven - hun plicht is t.o.v. de komende geslachten. Dat zou veel beter zijn.

Zo is het ook in uw leven veel beter, als u zich eens niet gaat afvragen, wat de burens hebben gezegd, wat er staat in geboden A, B. en C, de wetsartikelen enz., maar als u zich alleen eens afvraagt, wat God in u zegt? Dan past u nl. in deze tijd. Dan kunt u, al bent u voor mijn part 100 jaar en heeft u al uw taart of fruitmand van de burgemeester gehad met één zoen, dan heeft u de nieuwe tijd in uzelf. Dan is deze storm voor u een voortdurende intensivering van uw innerlijk licht. Dan zal uw liefde voor de schepping en de Schepper steeds groter worden. Dan zult u steeds meer stil worden door de wonderbaarlijke schoonheid van het gebeuren, dat de rest van de wereld misschien soms wreed zal noemen, maar dat in zich een combinatie heeft, een harmonie waarvan je zegt: "God, hoe Gij het zo mooi kunnen samenvoegen?"

Het ligt eigenlijk allemaal aan uzelf. Ja, ik zal niet verder doorhameren, dat moet u nu maar voor uzelf uitmaken. Maar ik zie in u allen eeuwigheid en eeuwig licht. Natuurlijk kolder, hè? Welke mens is eeuwig licht? Er zijn er altijd bij die zeggen: "Nu ja, we zullen wel nachtkaares zijn." Maar bent u dan niet eeuwig licht? Als je werkelijk nadenkt en je gelooft in een voortbestaan, je gelooft in de God, dan moet je geloven dat die God in je leeft.

God is licht, God is vreugde, God is kracht, God is alle dingen, wanneer wij die aanvaarden. Mag ik dan zeggen, dat ik in u allen licht zie?

zie? En dan vraag ik me alleen maar uit mijn eigen onvolmaaktheid en twijfel af: Zou dat licht naar buiten kunnen treden? Zou de mens dat licht niet alleen op een theoretisch vlak, maar a.h.w. volledig van zichzelf kunnen laten uitgaan in alle kleine dingen van elke dag? Ik weet, dat het eens zo zal zijn. En ik weet, dat de tijd die u kent onbelangrijk is, maar in mijn wereld bestaat ook tijd; en zolang je de tijd leeft, ken je het ongeduld. Het ongeduld, omdat je wacht op de vervolmaking van alles, wat nu voor jou nog zo onvolledig schijnt.

Aquarius, de lichte kracht van deze dagen, die de komende 4 à 5 weken steeds sterker zal zijn, zal daar ongetwijfeld toe bijdragen. Niet zo, dat de mens zegt: "Wat is het nu ineens gelukkiger, vredig en rustig." Maar zo, dat je zegt: "Het dode hout breekt. De storm raast door de wereld en helpt de vernieuwing van de komende tijd voorbereiden."

Dan geloof ik, dat ik nu kan sluiten - tenminste wat mijn eigen bijdrage betreft - met een woord van onze nieuwe leraar:

Zij, die zien hoe planten sterven, weten dat ze de vruchtbaarheid zijn van het komende jaargetijde.

Zij, die in de droge woestijn een bron zien, weten dat daar door de woestijn tot vruchtbaarheid kan worden.

Zie dan de bron in uzelve.

Zie het afsterven van het verleden en het herboren worden van het nieuwe als een periode van gloed, van leven, van volheid; de zomer, waarin God oogst in ons wezen de volheid van Zijn kracht en wezen, ons zo verheffend tot Zijn geborgenheid.

Daaraan heb ik niets meer toe te voegen, dat lijkt me trouwens ook niet nodig. Ik zou alleen willen vragen: heeft u een onderwerp, waarmee we zullen sluiten?

T H U I S.

Daar, waar ik leef en ook mijn ziële leeft,
waar ik mijzelve erken en in mijzelve ben geborgen,
daar ben ik thuis.

Morgen is 't een ander huis, een andere sfeer, een ander oord.
En morgen wordt mijn eigen taal een andere klank, een ander woord,
maar hetzelfde blijft er in mij leven.
en altijd vloeit er uit mij voort
dat ene innerlijke streven,
dat ene harmonisch sterk accord,
dat ik niet anders kan omschrijven dan:
Kostbaarheid van alle zijn,
geborgen in mijn wezenskluis,
waar ik dit hervind, daar wil ik leven,
daar voel ik eindelijk mij thuis.

Je denkt aan dood, aan andere sferen,
aan alles wat je achterlaat
en droomt misschien van glans des Heren,
die als een hemelwereld ontstaat of opengaat voor aarzende schreden.

Je denkt aan al die dingen dan
met lichte angst en stil onzag,
niet wetend wat de schat van 't leven, die in je woont, nog
steeds vermag.

Want vind ik in mijzelf het licht,
erken ik het fichte rond mij weer,
ik ben thuis in het Vaderhuis gekomen.

Want met mij is mijn God, de Heer.
Thuis, Een geborgenheid van wanden?
Een hart, waarin mijn wezen woont?
Een hemel soms, waartussen sterren 't bewustzijn van mijn
ziele troont?
Ik weet het niet; ik kan 't niet omschrijven,
Maar heel de cosmos is mijn huis.
Waar ik mijn Schepper kan ontmoeten;
daar voel ik zelf mij waarlijk thuis.

U ziet het. Ieder op zijn manier. Het zijn woorden. Maar mag ik er mis-
chien nog iets aan toevoegen? Wanneer ik denk aan de paradijs-mythe van
fray Ponce de Léon: de fontein van de eeuwige jeugd, dan denk ik aan iets,
dat in mijzelf leeft. Wij hebben in onszelf de eeuwige bron, de boom van
het eeuwige leven, de Levensboom. De meeste mensen ontkennen dat. En nu ik
over "thuis" heb gefilosofeerd in opdracht, voel ik me eigenlijk haast ge-
roepen om dit er nog even achteraan te zeggen:

In mij is een bron van vreugde.
'n Bron van leven en van jeugd,
waarin ik altijd mij kan baden,
dan is mijn ziele-jong, verheugd.
Maar spreek ik niet van 't innerlijk;
maar van genaden en zo meer,
dan durf ik vreugde niet aanvaarden,
dan leef ik ook niet werkelijk meer.
Dan word ik oud, dan moet ik sterven.
Mijn licht wordt duisternis en dood.
En uit de vreugd van 't vol beleven/wordt mij diepe
zielenood

van het eenzaam-zijn in diepste sfeer.
Ach, kon ik alle mensen leren dat God de vreugde eens
deed zijn,
dat in ons vloeit 'n bron met wijn van jeugd en leven
als 't goddelijk Licht/als zielekracht aan al gegeven.
't Aanvaarden van die vreugd is plicht.
Want zonder vreugd kan men niet waarlijk streven.
En wie de vreugd verwerpt,
heeft niet zijn weg tot God gericht.

Als u dat even onthoudt: Wees blij, durf blij te zijn. Niet met senti-
ment en niet met overdrijving en en het zoeken naar het uiterlijke.
Neen, je hebt in jezelf een vreugde. Steeds weer in het leven kun je die
vreugde vinden, wanneer je zoekt in jezelf en rond je. Beleef de vreugde
van het leven, die je is gegeven, opdat je de goddelijke schoonheid, de
goddelijke liefde moogt erkennen, die voor ons allen bestaat en zo de
harmonie moogt vinden met die grote Werkelijkheid, die het einddoel is van
ons allen: de volmaaktheid, de eeuwigheid, het tijdloos zijn in en met God.

Vrienden, ik wens u ondanks storm en wind, die overigens laat luwen,
een goede, prettige zondag, waarbij zelfs de storm tot schoonheid wordt en
waarbij uw eigen leven in stilte of in taak en plicht voor u vreugde zal
zijn.